

ПРОГРАМА

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО

ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Роздільнянського району на

2023-2024 роки

м. Роздільна 2023

ПАСПОРТ

Програми соціально-економічного та культурного розвитку

Роздільнянського району на 2023-2024 роки

Назва Програми	Програма соціально-економічного та культурного розвитку Роздільнянського району на 2023-2024 роки
Ініціатор розроблення Програми	Роздільнянська районна державна адміністрація
Головний розробник програми	Відділ соціально-економічного розвитку території Роздільнянської районної державної адміністрації
Відповідальні виконавці Програми	Структурні підрозділи Роздільнянської районної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації району
Термін реалізації Програми	2023-2024 роки
Основні джерела фінансування заходів Програми	Кошти бюджетів всіх рівнів, державних і обласних фондів, бюджетні кошти, призначені для фінансування програм, власні і залучені кошти підприємств і організацій, інші джерела, не заборонені законодавством України
Оприлюднення проекту Програми	офіційний веб-сайт Роздільнянської районної державної адміністрації http://rozdilna-rda.odessa.gov.ua

Зміст
Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Роздільнянського району на 2023-2024 роки.

Вступ		4
I	АНАЛІЗ ТА ДИНАМІКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РАЙОНУ У 2022 РОЦІ	5
II	ЦІЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РАЙОНУ НА 2023 РІК	15
1.	ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	16
2.	РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	16
	2.1. Промисловість	16
	2.2. Агропромисловий комплекс	17
	2.3. Транспортна інфраструктура. Дорожньо-транспортне господарство	18
	2.4. Будівництво та житлова політика	19
3.	РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ	20
	3.1. Управління об'єктами комунальної власності	20
	3.2. Надання адміністративних послуг	21
4.	ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА	22
5.	ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ	22
6.	СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СФЕРА	23
	6.1. Демографічна ситуація, розвиток ринку праці	23
	6.2. Грошові доходи населення, заробітна палата	24
	6.3. Соціальне забезпечення	24
	6.4. Житлово-комунальне господарство	25
7.	ГУМАНІТАРНА СФЕРА	26
	7.1. Освіта	26
	7.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	27
	7.3. Охорона здоров'я	28
	7.4. Культура та розвиток туристичної галузі	29
	7.5. Фізична культура і спорт	30
	7.6. Розвиток громадянського суспільства	31
8.	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА	32
9.	МОБІЛІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВКА, ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ, ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЙ РАЙОНУ ДО ОБОРОНИ ТА ПІДТРИМКА АРМІЇ	34

ВСТУП

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Роздільнянського району на 2023-2024 роки (далі – Програма) розроблена Роздільнянською районною державною адміністрацією у взаємодії з органами місцевого самоврядування Роздільнянського району, на виконання Закону України від 23.03.2000 року №1602-III «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанов Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 року №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету», від 31.05.2021 року №586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки» та відповідно до пріоритетів, визначених у стратегічних документах Уряду, зокрема, у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 року №471, Державній програмі стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020-2023 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 року №534 та основних напрямів розвитку, визначених у Національній економічній стратегії на період до 2030 року, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 року №179 та Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року.

У період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 №64 «Про введення воєнного стану в Україні», розроблення та затвердження програм економічного і соціального розвитку району на наступний рік здійснюється відповідно до положень чинного законодавства, зокрема законів України «Про засади державної регіональної політики» (зі змінами, внесеними згідно із Законом №2389-IX від 09.07.2022), «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 №389-VIII (зі змінами), «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» від 15.03.2022 №2134-IX, відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 №252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» (щодо особливостей формування та виконання місцевих бюджетів, затвердження/внесення змін до місцевих (цільових) програм)

Програма відповідає стратегічним та операційним цілям, напрямкам Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695, Стратегії розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки (рішення Одеської обласної ради сьомого скликання від 03.03.2020 року №1228-VII).

Прогнозні розрахунки і заходи Програми розроблені на основі аналізу соціально-економічної ситуації за поточний період з урахуванням актуальних проблем розвитку району та громад, з метою визначення пріоритетних напрямів розвитку та шляхів досягнення динамічного, збалансованого економічного і соціального розвитку Роздільнянського району у 2023-2024 роках.

Програмою окреслені пріоритетні цілі, основні завдання та заходи економічного, соціального та культурного розвитку району на короткостроковий період з урахуванням обраного курсу на європейський вектор розвитку держави, продовження сучасних реформ.

Головною метою Програми є створення підґрунтя в умовах військового часу, пандемії та постпандемічної ситуації для динамічного, збалансованого економічного зростання на основі поліпшення бізнес-клімату та інвестиційної привабливості району, створення нових робочих місць, збільшення надходжень до місцевих бюджетів, що в свою чергу сприятиме

забезпеченню належного функціонування соціальних закладів та інфраструктури регіону, поліпшенню екологічної ситуації, підвищенню доступності та якості широкого спектра публічних послуг, забезпеченню гідних умов життя та зростанню добробуту жителів району.

Фінансове забезпечення визначених актуальних питань та основних завдань економічного і соціального розвитку району на 2023-2024 роки закладатиметься в місцевих бюджетах на 2023-2024 роки з урахуванням основних заходів, передбачених у відповідних регіональних та місцевих програмах, за фінансової підтримки з державного бюджету, обласного бюджету та інвестиційних ресурсів.

I. АНАЛІЗ ТА ДИНАМІКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РАЙОНУ У 2022 РОЦІ

Роздільнянський район (з адміністративним центром у місті Роздільна) створено відповідно до Постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року №807-ІХ на базі вже існуючого Роздільнянського району та територій колишніх 3-х районів: Роздільнянського, Великомихайлівського, Захарівського районів та Саханської сільської ради Ширяївського району. До території району **ввійшли 9 територіальних громад**: 1 міська (*Роздільнянська*); 5 селищних (*Великомихайлівська, Захарівська, Лиманська, Цебриківська, Затишанська*), 3 сільських (*Великопосківська, Новоборисівська, Степанівська*).

Територія району складає **3,6 тис.кв.км.**, або 10,7% площі Одеської області.

Населення району - **103,3 тисяч осіб.**, 10% населення району проживає в адміністративному центрі м.Роздільна (*17,75 тис.осіб.*), що накладає відбиток на формування економічної ситуації в районі.

На території району зареєстровано та на даний час розміщуються 2319 внутрішньо-переміщених осіб.

Середньооблікова кількість штатних працівників складає 8,9 тис.осіб, що становить лише 8,6% загальної кількості населення району. Це підтверджує і незначний обсяг зареєстрованих безробітних на кінець року – **560 осіб.**

Протягом 2022 року кількість працюючих збільшилась на 12% (з 7908 осіб в січні до 8890 осіб в вересні), але через введення воєнного стану та призупинення господарської діяльності окремими суб'єктами господарювання ситуація на ринку праці є напруженою.

Роздільнянський район характеризується переважно сільськогосподарським виробництвом. Площа сільгоспугідь складає 305,7 тис.га, з них 74% припадає на рілля (226,3 тис.га.).

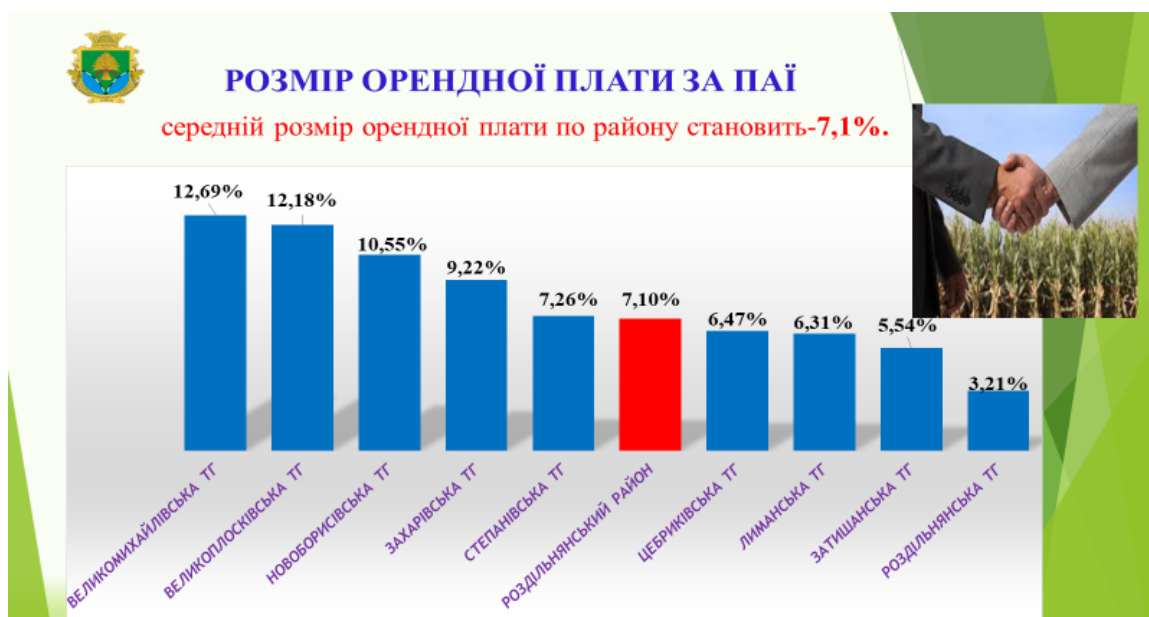

За 2022 рік в районі намолочено 305,86 тис.тон різних зернових культур.

Підприємства з найбільшим земельним банком: ТОВ «Обрій МТС» - 4,5 тис.га, ДП ДГ «ім.Суворова» - 6,2 тис.га, ТОВ «ім.Войкова» - 3,9 тис.га, ТОВ «Правда» - 3,4 тис.га.

Господарствами району під урожай 2023 року озимими культурами засіяно **75,6 тис.га., в т.ч.** пшениця - 50,0 тис.га, ячмінь -15,0 тис.га, ріпак - 10,5 тис.га.

Фактичний середній розмір орендної плати за паї в районі становить **7,1%**.

Найвищий розмір орендної плати за паї виплачується в громадах: Великопосківській – 12,18%, Великомихайлівській - 12,69%.

Найбільший відсоток за договорами оренди паїв забезпечили підприємства: ТОВ «Єреміївське-2» - 11,91% (*Роздільнянська ТГ*), ТОВ «ім. Войкова» - 17,87%, СГ «Поляков Т.І.» - 17,18%, СГ «Промінь» - 24,08% (*Великомихайлівська ТГ*), ТОВ «Сербське» - 16,41% (*Великопосківська ТГ*), ТОВ «Ірінівка В М» - 13,4 % (*Новоборисівська ТГ*), ТОВ «Промінь» - 15,18% (*Захарівська ТГ*).

Кількість сільськогосподарських тварин на підприємствах району на 1 жовтня 2022 року: великої рогатої худоби - 538 гол., в т.ч. корів - 225 гол., свиней - 2148 гол. Спостерігається збільшення поголів'я в порівнянні з 1 грудня 2021 року на 233 гол., або на 8,6 %: великої рогатої худоби – на 30 гол., свиней – на 203 гол.

В зв'язку із негативними тенденціями у розвитку агропромислового комплексу через низку дестабілізаційних факторів, труднощі із логістикою, звуження можливості експорту зернових, падіння попиту на продукцію, скорочення замовлень через військові дії, несприятливу цінову кон'юнктуру, високу собівартість виробництва, зростання цін на вантажні залізничні перевезення, значні курсові коливання окремі підприємства ще не розраховувалися з пайщиками. Станом на сьогодні по району виконання договірних зобов'язань становить 90 %.

Промислова галузь району в основному представлена підприємствами харчової та переробної промисловості. Найбільшими підприємствами району є: Кучурганська філія Одеського консервного заводу дитячого харчування та СП «Вітмарк-Україна» ТОВ.

Ще одним важливим сектором економіки є 5 532 суб'єкти малого підприємництва (*1893 юридичні особи та 3 639 фізичних осіб*).

Повномасштабна війна проти України у 2022 році спричинила негативні тенденції у економіці району через низку дестабілізаційних факторів. Труднощі із логістикою, звуження можливості експорту та імпорту, падіння попиту на продукцію, скорочення замовлень через військові дії, несприятлива цінова кон'юнктура на зовнішніх ринках, наявність складнощів з постачанням сировини, висока собівартість виробництва, зростання цін на вантажні залізничні перевезення та високі ціни на енергоносії, значні курсові коливання – всі ці фактори негативно впливають на можливість здійснення виробничої діяльності та експортно-імпортних операцій підприємствами-виробниками промислового комплексу району.

Однак, попри всі складнощі, підприємствами вживаються заходи з адаптації роботи в умовах воєнного часу. Незважаючи на несприятливі чинники для роботи підприємств, основні бюджетоутворюючі підприємства району працюють відповідно до кон'юнктури ринку та реалізують заходи для забезпечення продуктивнішої роботи всіх підрозділів підприємств та збільшення обсягів виробництва продукції.

Враховуючи обмеження для підприємницької діяльності, які виникли у зв'язку із запровадженням воєнного стану, а також розгортання інфляційних процесів, подорожчання паливно-мастильних матеріалів, підвищення цін на енергоносії, імпортні матеріали та сировину, переважна більшість показників розвитку малого та середнього підприємництва у звітному році прогнозується на рівні попереднього року.

Враховуючи дослідження Mastercard SME Inde український малий та середній бізнес шукає шляхи повернення до повноцінної роботи та продовження розвитку. Серед головних потреб підприємці відзначають нестачу нових замовлень та ринків збуту (56%), коштів на розвиток (33%) та необхідність допомоги з логістикою (23%).

За видами економічної діяльності найбільша кількість підприємств малого та середнього бізнесу зосереджена у сферах послуг, оптової та роздрібною торгівлі, промисловості. Сфера побутових послуг (перукарні, салони краси, ремонт одягу, хімчистка та ін.) більш ніж на 90% формується за рахунок приватних підприємців-фізичних осіб.

Протягом 2022 року здійснювались заходи щодо інформування платників податків про результати реалізації заходів підтримки громадян та малого бізнесу, які запроваджені Урядом в умовах воєнного стану.

Для створення сприятливих умов розвитку бізнесу, забезпечення підприємств необхідними трудовими ресурсами важливу роль має формування професійно-кваліфікаційного складу робочої сили відповідно до потреб та ситуації на ринку праці.

Районні філії Одеського обласного центру зайнятості активно співпрацюють з ринкоутворюючими підприємствами району, пропонується навчання під замовлення роботодавця, навчання безпосередньо на підприємстві.

Протягом 2022 року центрами зайнятості працевлаштовано **560** осіб. Із **579** внутрішньо переміщених осіб працездатного віку на обліку в службі зайнятості перебувало **26** осіб (**4%**) (Великомихайлівська філія ООЦЗ – 4 особи, Захарівська філія ООЦЗ – 11 осіб, Роздільнянська філія ООЦЗ – 11 осіб). Із них працевлаштовано **7** осіб (Великомихайлівська філія ООЦЗ - 1 ВПО, Захарівська філія ООЦЗ – 2 ВПО, Роздільнянська філія ООЦЗ – 2 ВПО, 2 ВПО-направлені на перенавчання). Це становить **27%** від ВПО, які перебувають на обліку в районній службі зайнятості. Самостійно працевлаштувалися **70 ВПО (12%)**. За даними, отриманими від філій ООЦЗ, **30%** ВПО зайняті доглядом за дітьми та інвалідами, **27%** ВПО не мають бажання розривати попередні трудові відносини, **10%** ВПО не потребують працевлаштування.

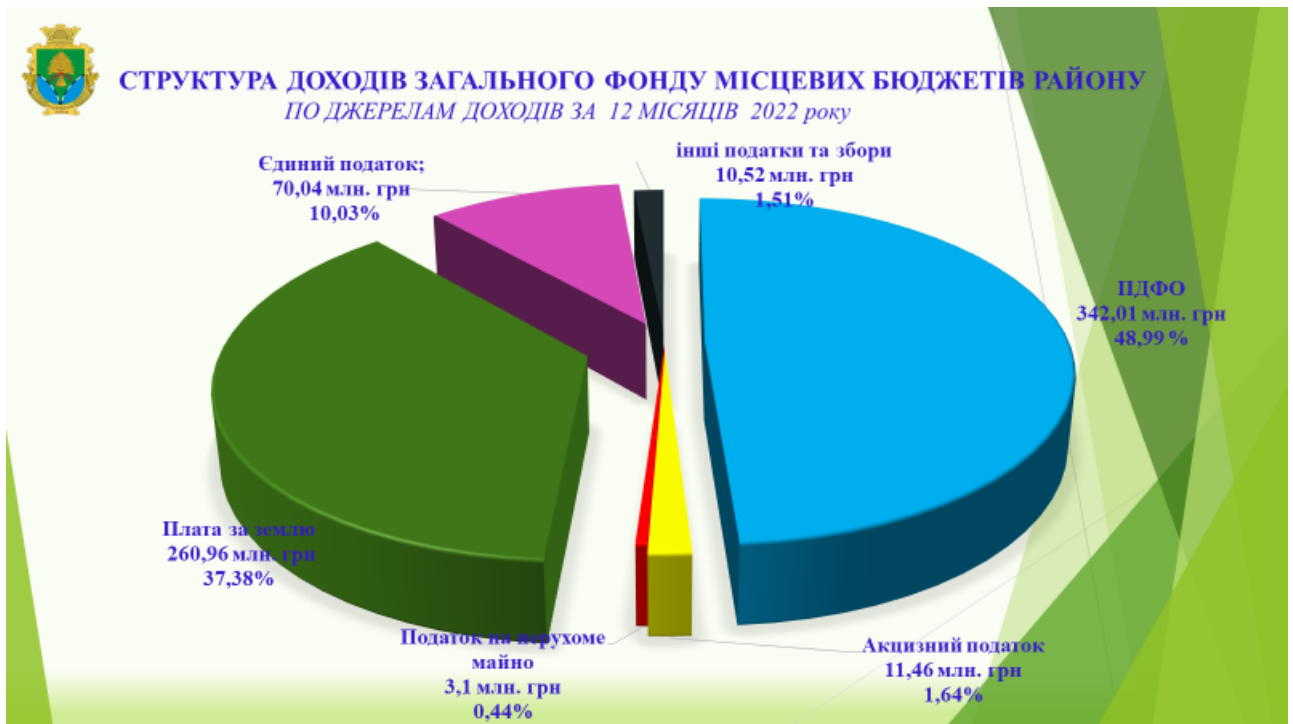
Економічна ситуація району формує бюджет та впливає на його наповнення.

Бюджет Роздільнянського району складається з **9 місцевих бюджетів територіальних громад та районного бюджету**.

За 2022 рік до місцевих бюджетів (питома вага - 99,8%) надійшло податків і зборів на суму 698,09 млн.грн.,

Виконання плану 12 місяців забезпечено на **114,7%**, додатково отримано **86,68 млн.грн.**, з темпом росту 120,4% та зростанням на **117,3 млн.грн.**

З 9 бюджетів громад Роздільнянського району план 12 місяців 2022 року виконано всіма бюджетами. Найбільший обсяг перевиконання забезпечили громади: Роздільнянська – 23,69 млн.грн., Степанівська – 17,7 млн. грн, Затишанська – 12,4 млн.грн, Великомихайлівська – 12,11 млн. грн.,

Одним із бюджетоутворюючих джерел місцевих бюджетів району є податок з доходів фізичних осіб (ПДФО). Його питома вага в загальному фонді бюджетів Роздільнянського району складає 48,99%, виконання забезпечено на 133,6% з темпом росту 158%. ПДФО надійшло в сумі 342,01 млн.грн., додатково до плану отримано 86,06 млн.грн. (план 12 місяців 2022 року – 255,94 млн.грн.).

Всі бюджети громад забезпечили виконання ПДФО, при цьому найбільший темп росту у 5-ти громадах: Захарівській – 209%, Великомихайлівській -181%, Лиманській – 171%. Степанівській – 170 %.Роздільнянській - 159%,

Найбільший вплив на формування надходжень ПДФО має рівень середньої заробітної плати, який в Роздільнянському районі за 9 місяців 2022 року становив **10 649,0 грн.**, що на 1153,0 грн. менше обласного рівня (по області - 11 802,0 грн.). В порівнянні з січнем 2022 року середня заробітна плата в грудні 2022 року збільшилася на 1 720,0 грн, або на 17%, в результаті чого відбулося збільшення Фонду заробітної плати на 25,1 млн. грн. або на 32%.

Середня заробітна плата в Затишанській громаді перевищує обласний показник майже на 573,0 грн., або на 6,9% та складає 12 375 грн. Досить високий рівень середньої заробітної плати по громадах: Степанівській – 11 391 грн., Новоборисівській – 11 190 грн., Великопосківській - 11 134,0 грн.

Найнижчий рівень середньої заробітної плати в громадах: Лиманській – 9 626 грн., Цебриківській – 9 099 грн.

Аналіз середньої заробітної плати по галузям показує, що найвищий її показник в галузі охорони здоров'я та надання соціальної допомоги - 13 048,0 грн, в державному управлінні та оборонній галузі – 11 749,0 грн, в енергетичній галузі - 10 447,0 грн, в освіті -10 040,0 грн. Низький рівень середньої зарплати в галузях: адміністративного та допоміжного обслуговування – 4 737,0 грн., харчування – 5 580,0 грн., надання послуг – 5 347,0 грн., інформації та телекомунікації -6 881,0 грн.

Розвиток малого та середнього бізнесу є важливим чинником економічного зростання, зайнятості населення, створення робочих місць і взагалі зміцнення економіки району

Розпочата росією війна завдала важкого удару українській економіці та бізнесу. З початку збройної агресії проти України підприємництво змушено здійснювати свою діяльність в умовах воєнного стану з певними обмеженнями або частково. Негативний вплив воєнних дій на території України унеможливує розроблення реалістичних прогнозів економічного розвитку підприємств малого та середнього бізнесу.

В районі 128 суб'єктів підприємницької діяльності (19,3% загальної кількості), виплачують середню зарплату в розмірах нижче мінімальної (6 500 грн). Найбільше таких суб'єктів в Роздільнянській, Великомихайлівській, Захарівській громадах.

Комісіями/робочими групами з легалізації зайнятості та оплати плати, створеними в громадах, за 2022 рік проведено **40 засідань**, на які були запрошені (за фактом присутності) 149 суб'єктів господарської діяльності. За результатами роботи комісій направлено 2 звернення до територіальних органів центральних органів виконавчої влади (Нацполіція, ДПС) щодо заходів з контролю за додержанням законодавства про працю.

Ще одним суттєвим податком обсягу надходжень є **плата за землю**, питома вага якого в бюджеті Роздільнянського району – 37,38%. Такий відсоток формується в результаті того, що на територіях 5 громад знаходиться значна кількість земель «Укрзалізниці», плата за землю «Укрзалізницею» в окремих громадах формує більше 50% обсягу бюджету. Надходження плати за землю становлять **260,96 млн.грн.**, план 12-ти місяців виконано на 103,5 %, додатково отримано 8,8 млн.грн., темп росту становить 105%.

Не виконано планові показники по 4-х громадах (44,4 % від всіх бюджетів) на суму 9,10 млн.грн. Найбільше невиконання мають громади: Роздільнянська ТГ – 88,4% (-7,89 млн.грн.), Великомихайлівська ТГ – 95,1% (-0,5 млн. грн.), Захарівська ТГ – 98,3% (-628,2 млн.грн.). На забезпечення виконання плану вплинула негативні тенденції у розвитку господарського комплексу району через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну.

Найбільше зростання надходжень плати за землю забезпечено в Затишанській ТГ – 123,0% (+11,6 млн.грн.), Степанівській ТГ - 113,2% (+5,63 млн. грн.).

Питома вага **єдиного податку** у загальному фонді району складає **10,3%**. Його фактичні надходження становлять **70,04** млн.грн., виконання плану - **94,5%**; бюджетом недоотримано **4,06** млн.грн., темп росту – **92,9 %**.

В 4 громадах наявне невиконання планових показників, а саме: Лиманська ТГ – 77,3% (-1,89 млн.грн.), Затишанська ТГ - 81,5% (-1,06 млн.грн.), Роздільнянська ТГ - 87% (-3,87 млн. грн.), Великомихайлівська ТГ – 87,9% (-1,7 млн. грн.). На тлі нестабільності та невизначеності, зумовленої військовою агресією росії, місцевий бізнес змушений частково скорочувати або припиняти діяльність, через що деякі суб'єкти господарювання з лютого 2022 року не сплачують податки та збори до бюджетів територіальних громад.

Найбільше перевиконання по єдиному податку забезпечено такими громадами: Новоборисівською ТГ - 141,5% (+1,6 млн.грн.), Цебриківською ТГ – 133,8%, (+0,956 млн.грн.), Великопосківською ТГ - 113,6 % (+0,70 млн.грн.).

Питома вага **податку на нерухоме майно** - 0,44 %, надходження в бюджет – **23,1 млн.грн.** Темп росту до відповідного періоду минулого року – 98,6%. Виконані планові показники по 3 бюджетам, а саме: , Великомихайлівська ТГ – 137,9%, , Степанівська ТГ –126,1%, Захарівська ТГ – 125,9%; додатково до бюджетів цих громад надійшло 0,2 млн.грн.

Цей податок може мати значний потенціал для наповнення бюджету, при обґрунтованому реальному рівні ставок, встановлених місцевими радами.

Надходження **екологічного податку** до бюджетів громад – **189,0 тис.грн.**, виконання становить– **89,4%**. Враховуючи значну забрудненість територій більшості громад, наявність несанкціонованих, непаспортизованих сміттєзвалищ, саме цей податок повинен стати джерелом коштів на очищення територій громад.

На території Роздільнянського району налічується **52 сміттєзвалища загальною площею 70,5 га**, з них 35 - паспортизовані. Непаспортизовані сміттєзвалища в Затишанській, Захарівській, Великопосківській громадах.

Правила благоустрою населених пунктів затверджені у всіх територіальних громадах. Схеми санітарної очистки територій населених пунктів є в 4 громадах (Великомихайлівській, Цебриківській, Лиманській, Роздільнянській). Новоборисівська громада працює над їх розробкою. В громадах району створено 5 інспекцій з благоустрою (Роздільнянська, Цебриківська, Новоборисівська, Великопосківська, Лиманська)

Найбільша частина бюджетної сфери - це заклади освіти - 106 закладів, в т.ч. 63 школи, 27 дитячих садків, 3 ПТУ, 13 закладів позашкільної освіти.

В районі функціонує **6 опорних закладів освіти**. Протягом 2022 року створено **1 опорну школу** в Новоборисівській громаді. В закладах освіти навчаються **13,1 тис.дітей**, з них **230** дітей охоплено інклюзивною формою навчання. Однак, функціонують і малокомплектні школи.

Райдержадміністрацією разом з територіальними громадами розглядається питання оптимізації закладів освіти та питання створення ще 4 опорних шкіл (Роздільнянська ТГ - 3 , Цебриківська ТГ - 1).

З метою забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти, враховуючи вимоги військового стану, протягом 2022 року в освітніх закладах першочергово здійснювались заходи, направлені на створення безпечних умов перебування в закладах освіти. На кінець 2022 року 37 закладів освіти мають укриття, що становить 35%.

Система закладів охорони здоров'я в районі складається з 3 багатопрофільних лікарень, 5 центрів з надання первинної медико-санітарної допомоги (в складі ЦПМСД 20 амбулаторій загальної практики сімейної медицини та 30 пунктів здоров'я) та 1 відокремленого підрозділу екстреної медичної допомоги.

Центрами первинної медико-санітарної допомоги укладено 74,7 тис. декларацій, що складає 75,8 % від загальної кількості населення: Захарівський ЦПМСД – 11370; Великомихайлівський ЦПМСД – 18777; Цебриківський ЦПМСД – 2449; Роздільнянський ЦПМСД – 38500 декларацій; Затишанський ЦПМСД – 3670.

Головні лікарі активно працюють над вирішенням кадрового питання: до району залучено 17 молодих фахівців, в результаті чого лікарні додатково уклали договори з НСЗУ.

На території району працюють 4 пункти щеплення від COVID -19, 4 мобільних бригади, 2 центри вакцинації населення.

Для забезпечення доступності до кваліфікованої медичної допомоги мешканців громад, в рамках реалізації державної програми «Доступна медицина» наприкінці 2022 року закінчені будівельні та оздоблювальні роботи на новозбудованій Амбулаторії загальної практики сімейної медицини в Захарівській територіальній громаді.

У сфері соціального захисту в умовах воєнного стану, обумовленого повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, зусилля влади направлені на реалізацію права громадян на соціальний захист, задоволення гідного рівня та якості життя, а також забезпечення базових послуг для всіх верств населення.

На обліку в управлінні соціального захисту населення перебуває 10017 пільговиків. 3244 осіб отримує пільги на оплату житлово-комунальних послуг, у тому числі на придбання твердого палива та скрапленого газу.

4877 домогосподарств отримують субсидію на оплату житлово-комунальних послуг, у тому числі на придбання твердого палива та скрапленого газу.

На обліку в управлінні перебуває 5060 одержувачів різних видів державних соціальних допомог та компенсацій.

На обліку також перебуває 768 учасників бойових дій АТО.

В умовах військового стану одним з важливих питань соціальної сфери є підтримка осіб, які були вимушені залишити постійне місце проживання та переїхати в інші регіони задля збереження свого життя. Станом на 14.12.2022 за даними Єдиної інформаційної бази даних внутрішньо переміщених осіб в районі зареєстровано 2319 внутрішньо переміщених осіб, серед яких 900 дітей, 274 пенсіонера та 67 осіб з інвалідністю.

Для створення належних умов для життєдіяльності переселених громадян придбані предмети, матеріали, обладнання довгострокового користування для облаштування місць компактного розміщення внутрішньо переміщених осіб. Так на сьогодні триває процес облаштування ще 16 таких місць, де можливо розмістити 900- ліжко-місць.

Прийом документів для призначення соціальних виплат здійснюється Центрами надання адміністративних послуг Роздільнянської міської та Великомихайлівської селищної рад та

відділами соціального захисту населення територіальних громад. Всього надається 46 адміністративних послуг соціального характеру.

На базі територіальних громад створені пункти прийому та видачі гуманітарної допомоги для тимчасово переміщених осіб та вразливих верст населення. З початку воєнних дій пунктами прийому та видачі гуманітарної допомоги обслужено 15250 осіб. Спільно з обласним та районним Координаційними штабами сформовано та видано 1370 продовольчих наборів за програмою «Спільний продовольчий набір» для переселенців та осіб з числа незахищених верств населення.

Не зважаючи на складність ситуації, продовжується робота, спрямована **на забезпечення прав дітей сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.**

Із загальної кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання влаштовано: 89% - по Великомихайлівській та Степанівській громадах, 92,6% - по Захарівській ТГ, 95,2% - по Затишанській ТГ, 80% - по Лиманській ТГ, 98% - по Роздільнянській ТГ, 79% - по Новоборисівській ТГ, 75% - по Цебриківській ТГ, 64% - по Великопосківській ТГ.

В районі функціонує 7 дитячих будинків сімейного типу, 15 прийомних сімей.

За рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам в 2022 році було виділено грошову компенсацію 16 дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування та особам з їх числа. Всі кошти перераховані на рахунки дітей -сиріт.

В районі налічується 1123 багатодітних сім'ї.

У кожній територіальній громаді району створені мобільні бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

В районі послуги у **сфері житлово-комунального господарства** надають **15** комунальних підприємств.

Централізованим водопостачанням забезпечено **96%** населення (31 571 будинків та квартир). Приладами обліку води оснащені 28 294 користувача, що складає 89,6%. На жаль, у 84 населених пунктах відсутнє централізоване водопостачання - це малі села з незначною кількістю мешканців.

При цьому значна частина водопровідних мереж району (*насосна станція та водопровідні мережі*) відпрацювали нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищених витрат електроенергії та збільшення вартості перекачування води і стоків. У зношеному та аварійному стані перебуває 88,6 км. мереж, що становить 12,0 % їх загальної довжини (*протяжність мереж 756,8 км.*)

Територіальними громадами вживаються заходи для забезпечення населення якісною питною водою та сталим водовідведенням.

Протягом 2022 року основні зусилля спрямовувалися на **зниження споживання енергоносіїв в усіх галузях суспільного господарства за рахунок впровадження організаційних та технічних заходів з підвищення енергоефективності та сталого проходження опалювального сезону.**

Для комплексного вирішення питань підвищення ефективності використання та зменшення споживання енергоресурсів усіма галузями суспільного господарства діє програма підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергетичних ресурсів у кожній територіальній громаді, відповідно до якої бюджетними установами та закладами, комунальними та промисловими підприємствами впроваджуються енергозберігаючі заходи та проекти.

Для забезпечення роботи у разі відключення електроенергії за рахунок коштів бюджетів територіальних громад придбано потужні генератори для безперебійної роботи об'єктів

критичної інфраструктури, облаштування пунктів незламності та місць компактного проживання переселенців.

В жодній громаді не прийнято рішення щодо розроблення **комплексних просторових планів розвитку території громад**. Основною причиною є велика вартість виготовлення документації.

Райдержадміністрацією ведеться роз'яснювальна робота з громадами щодо необхідності розроблення просторового плану, оскільки без нього з 24.07.2022 року неможливо розробити будь-яку містобудівну документацію на місцевому рівні (генплан, детальний план, містобудівні умови та обмеження, тощо). Для розроблення комплексних просторових планів розвитку території громади потребуватимуть співфінансування.

В Роздільнянському районі існує небезпечна ситуація з **підтопленням**, а саме: може відбутись підтоплення з Кучурганського водосховища населених пунктів Лиманської ТГ: с.Кучурган та смт.Лиманське . В зоні підтоплення розташовано 470 будинків, в яких мешкають понад 1500 осіб. Насосні станції на сьогоднішній день практично відпрацювали свій ресурс та потребують заміни, колектори зливових, дренажних вод, аванкамер дуже замулені та потребують розчистки.

З метою запобігання надзвичайної ситуації за замовленням Роздільнянської районної ради виготовлено проектно-кошторисну документацію: «Капітальний ремонт (аварійно-відновлювальні роботи) дренажної насосної станції с. Кучурган Роздільнянського району Одеської області» (відповідно до експертного звіту №16-1914-17 від 13.10.2017 року загальна кошторисна вартість природоохоронного заходу 4845,12 тис. грн) та «Капітальний ремонт (аварійно-відновлювальні роботи) дренажної насосної станції смт Лиманське Роздільнянського району Одеської області» (відповідно до експертного звіту №16-1942-17 від 13.10.2017 року загальна кошторисна вартість природоохоронного заходу 5229,16 тис.

Ще одна проблема району, характерна для всіх районів та громад - це **незадовільний стан доріг**. Загальна протяжність доріг загального користування місцевого значення району складає 762,3 км (цементобетон – 11,422 км, асфальтобетон – 42,0 км, чорне шосе – 269,9 км, біле шосе – 419,9 км; бруківка – 4,4 км, ґрунт – 41,1 км).

Мережа автомобільних доріг потребує капітального ремонту, а подекуди і повної заміни дорожнього покриття. Це вершина рейтингу завдань на майбутнє для розвитку району та територіальних громад.

Прямі **перевезення пасажирів** з території Роздільнянського району до обласного центру, а також до інших районів області забезпечуються на 24 внутрішньообласних автобусних маршрутах, задіяно 40 одиниць транспорту. Перевезення пасажирів на території району забезпечуються на 23 приміських автобусних маршрутах, на яких задіяно 25 автобусів. (Основні перевізники ПП «Тана», ТОВ «Роздільнатранссервіс», ПрАТ «Великомихайлівське АТП 15141», ТОВ «Контраст Полюс», ПП «Діамант»).

1. ЦІЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РАЙОНУ НА 2023-2024 РОКИ

Актуальні завдання на 2023-2024 роки:

Розумне і відкрите управління:

- модернізація системи управління регіоном;
- запровадження електронних послуг, електронного документообігу та інноваційних моделей комунікації з громадськістю;
- сприяння розвитку територіальних громад;
- прозора влада та активна громада.

Розвиток та розбудова транспортної інфраструктури:

- будівництво, реконструкція та ремонт автомобільних шляхів;
- покращення транспортного сполучення з населеними пунктами району та області;
- підвищення обсягів транспортних перевезень.

Розвиток туризму:

- збільшення культурних подій в районі;
- сприяння появі нових туристичних об'єктів та туристичних маршрутів.

Конкурентоспроможні агровиробництво та агропереробка:

- розширення використання інновацій в аграрному секторі;
- перехід від переважно сировинного сільськогосподарського виробництва до створення готових продуктів з високою доданою вартістю (переробка).

Залучення інвестицій та розвиток бізнесу:

- збільшення обсягів залучених інвестицій;
- сталий розвиток малого та середнього бізнесу.

Гуманітарна сфера:

- проведення просвітницької роботи по стриманню розповсюдження гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2;
- створення ефективної системи надання меддопомоги в умовах пандемії;
- підвищення якості освіти та розвиток інновацій;
- збереження та популяризація пам'яток культури регіону.
- якісні соціальні послуги.

Природокористування та безпека життєдіяльності людини:

- підвищення рівня безпеки в регіоні;
- створення, використання, утворення та реконструкція фонду захисних споруд цивільного захисту;
- поліпшення стану пожежної та техногенної безпеки населених пунктів на території району
- охорона довкілля та збереження природного потенціалу району;
- підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії;
- впровадження нових технологій поводження з твердими побутовими відходами.

1. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- підвищення фінансової спроможності місцевих бюджетів в умовах впровадження бюджетної децентралізації;
- підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у розв'язанні актуальних проблем соціально-економічного розвитку району та територіальних громад;
- проведення раціональної та ефективної податково-бюджетної політики;
- підвищення ефективності фінансово-бюджетної діяльності, забезпечення стабільного функціонування бюджетної системи шляхом зміцнення та збільшення дохідної частини бюджету, підвищення ефективності, оптимізації раціонального використання бюджетних коштів;
- дотримання фінансової дисципліни.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку району та територіальних громад;
- ✓ підвищення рівня взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення збільшення надходжень до місцевих бюджетів;
- ✓ підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів;
- ✓ підвищення мотивації до нарощування доходної бази місцевих бюджетів;
- ✓ підвищення ефективності використання бюджетних коштів;
- ✓ мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень;
- ✓ недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері.

Очікувані результати:

- запровадження дієвого механізму управління бюджетним процесом з метою забезпечення ефективного функціонування територіальних громад;
- забезпечення виконання планових надходжень податків, зборів та інших обов'язкових платежів до місцевих бюджетів району;
- цільове використання бюджетних коштів, забезпечення першочергового фінансування захищених статей видатків бюджету;
- збалансованість показників місцевих бюджетів;
- підвищення рівня фінансової самодостатності місцевих бюджетів.

2. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

2.1. Промисловість

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- сприяння функціонуванню діючих промислових підприємств;
- використання інструментів підтримки розвитку малого та середнього бізнесу в промисловості;

- сприяння зростанню конкурентоспроможності регіональної промислової продукції та пошуку нових ринків збуту як на території країни, так і за її межами;
- відновлення та стабілізація промислового виробництва усіх видів промислової діяльності з їх подальшим стабільним розвитком.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

Для органів влади:

- ✓ надання всебічної підтримки підприємствам, що мають стратегічне значення для економіки району та формують його економічний потенціал;
- ✓ сприяння реалізації перспективних напрямків розвитку підприємств;
- ✓ сприяння популяризації торгових брендів і продукції місцевих товаровиробників, сприяння участі місцевих виробників у всеукраїнських, регіональних та міжнародних виставково-ярмаркових заходах, проведення презентацій продукції промислових підприємств.

Для суб'єктів господарювання:

- ✓ вдосконалення методів господарювання: модернізація застарілих підходів до організації виробничої, комерційної діяльності, управління персоналом, ресурсами, тощо;
- ✓ підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом зниження витрат на її виробництво, впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій;
- ✓ розширення присутності продукції регіональних виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках з адаптацією до європейських та світових стандартів.

Очікувані результати:

- зростання продуктивності та обсягів промислового виробництва;
- збереження існуючих та створення нових робочих місць в промисловості;
- зростання заробітної плати працівників промисловості.

2.2. Агропромисловий комплекс

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення, удосконалення структури посівних площ та впровадження у виробництво елементів науково обґрунтованої системи землеробства, передової техніки та технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- забезпечення ефективного функціонування сільськогосподарської галузі; поліпшення ресурсного забезпечення сільськогосподарського виробництва, поповнення парку зернозбиральної техніки;
- стабілізація та розвиток тваринницької галузі;
- сприяння сталому розвитку малого та середнього бізнесу в аграрній сфері;
- підвищення рівня конкурентоспроможності виробленої продукції, впровадження безвідходних технологій виробництва;
- сприяння організації та проведенню інформаційно-виставкових та дорадницьких заходів в аграрній сфері;
- пошук нових логістичних маршрутів для експорту сільськогосподарської продукції;
- покращення умов праці та життя мешканців

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ сприяння залученню інвестицій у розвиток агропромислового комплексу;
- ✓ забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках;

- ✓ раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення, удосконалення структури посівних площ та впровадження у виробництво елементів науково обґрунтованої системи землеробства, передової техніки та технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- ✓ впровадження високопродуктивних сортів рослин;
- ✓ інформування та надання методичної допомоги сільгосптоваровиробникам району для участі в державних програмах щодо підтримки агропромислового комплексу країни;
- ✓ проведення заходів із збереження і охорони земель;
- ✓ підвищення рівня життя сільського населення.

Очікувані результати:

- забезпечення позитивної динаміки виробництва валової продукції сільського господарства у всіх категоріях господарств;
- сталий розвиток високопродуктивного аграрного виробництва та тваринницької галузі;
- підвищення урожайності сільськогосподарських культур та продуктивності худоби та птиці;
- виробництво сільськогосподарської продукції у господарствах населення, вирішення проблем зайнятості жителів сіл, підвищення рівня життя;
- пропаганда та впровадження у виробництво досягнень науки і передового досвіду, сучасних технологій;
- удосконалення структури посівних площ;
- впровадження у виробництво елементів науково-обґрунтованої системи землеробства, передової техніки та технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- підвищення ресурсного забезпечення сільськогосподарського виробництва, поліпшення та оновлення парку тракторів, машин та обладнання;
- застосування новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур та впровадження високопродуктивних сортів рослин;
- збереження родючості ґрунтів;
- створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в сільській місцевості і, як наслідок, збільшення виробництва товарної сільгосппродукції дрібними товаровиробниками та поліпшення умов праці сільського населення, покращення зайнятості людей.

2.3. Транспортна інфраструктура. Дорожньо-транспортне господарство

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- забезпечення ефективно працюючого, доступного та безпечного ринку надання транспортних послуг;
- підвищення безпеки руху під час забезпечення високої швидкості, комфорту та економічності перевезень;
- розвиток транспортної інфраструктури;
- оновлення рухомого складу транспорту;
- підвищення екологічності та енергоефективності транспортних засобів;
- забезпечення розвитку мережі автомобільних доріг, підвищення безпеки руху, швидкості та економічності перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, поліпшення експлуатаційного стану доріг;
- реконструкція, капітальний та середній поточний ремонт автомобільних доріг загального користування з доведенням їх параметрів до нормативних вимог;
- збереження від руйнування та забезпечення належного експлуатаційного стану ділянок районних доріг загального користування, доріг та вулиць комунальної власності в населених пунктах району;

- проведення ремонтних робіт, забезпечення під'їзду до опорних навчальних та медичних закладів, соціальних та культурних об'єктів, соціально важливих проєктів, об'єктів природно-заповідного та історико-культурного фонду;
- покращення якості надання автотранспортних послуг населенню, підвищення безпеки перевезень, забезпечення регулярним автобусним сполученням сільських населених пунктів.

Ключові кроки на 2023-2024 роки.

- ✓ поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-15 Контрольно-пропускний пункт «Великопоске» - Новопетрівка – Цебрикове – Знам'янка – Березівка;
- ✓ капітальний ремонт автомобільної дороги загального користування місцевого значення С160801 об'їзд смт Велика Михайлівка;
- ✓ будівництво транспортної розв'язки на трасі М-05 біля с. Єреміївка;
- ✓ ремонт дороги загального користування місцевого значення О161930 Роздільна-Понятівка-Кошари-Знам'янка;
- ✓ ремонт автомобільної дороги С-1625501 (на Торосове – 16 км, на Перехрестове – 6 км);
- ✓ капітальні та поточні ремонти комунальних доріг.

Очікувані результати:

- покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування та місцевого значення за основними маршрутами;
- поліпшення умов транспортного (в т.ч. автобусного) сполучення в населених пунктах;
- зниження рівня дорожньо-транспортного травматизму, зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод, що трапляються через незадовільний стан автомобільних доріг.

2.4. Будівництво та житлова політика

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- розробка (оновлення) генеральних планів та планів зонування населених пунктів;
- створення та розвиток Служби містобудівного кадастру на місцевому рівні;
- розроблення Комплексних просторових планів територій територіальних громад;
- виготовлення картографічної основи масштабу 1:10000 в цифровій формі як просторової орієнтовної інформації в державній системі координації УСК-2000 на паперових і електронних носіях;
- розбудова соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури району;
- сприяння функціонуванню господарюючих суб'єктів будівельної галузі;
- забезпечення житлом малозабезпечених верств населення, молодих сімей, та внутрішньо-переміщених осіб, сприяння житловому будівництву на селі.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ створення (оновлення) містобудівної документації місцевого рівня;
- ✓ своєчасне та в повному обсязі фінансування робіт з будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів, зокрема на об'єктах державної та комунальної власності;
- ✓ розширення напрямів залучення коштів міжнародної технічної допомоги, державного та обласного бюджетів з метою вирішення проблем господарського комплексу і соціальної сфери територіальних громад району;

- ✓ визначення земельних ділянок і майнових комплексів, які можуть бути запропоновані потенційним інвесторам для реалізації пріоритетних проектів;
- ✓ будівництво закладу загальної освіти в м. Роздільна, вул. Садова, 9;
- ✓ будівництво спортивної зали в Кошарській ЗОШ I-III ступенів;
- ✓ капітальний ремонт стадіону смт Велика Михайлівка;
- ✓ капітальний ремонт будівлі опорного закладу в смт Затишшя;
- ✓ завершення будівництва будівлі Захарівської лікарні;
- ✓ реконструкція будівлі Йосипівського ліцею;
- ✓ реконструкція опорного закладу в с. Великоплоске.

Очікувані результати:

- створення (оновлення) містобудівної документації місцевого рівня;
- створення бази картографічного забезпечення;
- створення документальної та проектної бази для реалізації державної політики у сфері містобудування та архітектури на території району;
- збільшення питомої ваги адміністративно-територіальних одиниць, які забезпечені містобудівною документацією для проведення комплексної забудови території району;
- забезпечення додержання законодавства у сфері містобудування та архітектури, державних стандартів, норм і правил, затвердженої містобудівної документації, здійснення контролю за їх реалізацією;
- розбудова соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури району шляхом будівництва, реконструкції та капітального ремонту закладів охорони здоров'я, освіти, культури, спорту, об'єктів водопостачання, водовідведення, газопостачання та транспортної сфери;
- зростання обсягу інвестицій в основний капітал за рахунок усіх джерел фінансування;
- вирішення проблем територіальних громад шляхом реалізації проектів та програм розвитку місцевого самоврядування;
- збільшення обсягів індивідуального житлового будівництва, в т.ч. на селі.

3. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

3.1. Управління об'єктами комунальної власності

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- здійснення обліку майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міста Роздільнянського району;
- здійснення контролю за своєчасною сплатою орендної плати орендодавцями об'єктів комунальної власності;
- підвищення ефективності управління об'єктами комунальної власності.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ сприяння ефективному використанню та збереженню майна комунальної власності.

Очікувані результати:

- підвищення рівня наповнення доходної частини місцевих бюджетів від використання об'єктів спільної власності територіальних громад.

3.2. Надання адміністративних послуг

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- автоматизація роботи центрів надання адміністративних послуг;
- утворення нових ЦНАП в територіальних громадах району (Лиманська ТГ – реконструкція будівлі під ЦНАП, Роздільнянська ТГ - реконструкція майнового комплексу в м.Роздільна під ЦНАП);
- утворення віддалених робочих місць адміністраторів та облаштування мобільних ЦНАП (за необхідності);
- підвищення рівня цифрової грамотності населення;
- впровадження системи електронної взаємодії органів виконавчої влади та системи електронного документообігу;
- недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів;
- створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва;
- сприяння у наданні фінансово-кредитної, інвестиційної та інноваційної підтримки малого і середнього підприємництва.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ підключення до інформаційних систем автоматизації роботи центрів надання адміністративних послуг;
- ✓ наближення послуг до громади шляхом утворення ЦНАП в територіальних громадах;
- ✓ реалізація плану заходів щодо підвищення рівня цифрових навичок та цифрових компетенцій;
- ✓ підключення територіальних громад, районної державної адміністрації до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади;
- ✓ забезпечення прозорості дій органів влади під час здійснення ними регуляторної політики у сфері господарської діяльності;
- ✓ дотримання порядку надання адміністративних послуг, організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк та за мінімальної кількості відвідувань суб'єктів звернень;
- ✓ сприяння впровадженню законодавчих нововведень для розвитку та підтримки суб'єктів малого та середнього підприємництва.

Очікувані результати:

- підвищення доступності та якості надання послуг ЦНАП та забезпечення надійного зберігання й захисту інформації;
- збільшення кількості ЦНАП у територіальних громадах;
- підвищення рівня цифрової грамотності населення, зокрема працездатних осіб, громадян похилого віку, малозабезпечених сімей, осіб з інвалідністю, інших вразливих груп населення;
- створення єдиного інформаційного простору для реєстрації, приймання, аналізу та зберігання організаційно-розпорядчих документів органів виконавчої влади в електронному вигляді із застосуванням КЕП;
- залучення до підприємницької діяльності жителів району, зростання кількості фізичних осіб-підприємців, малих та середніх підприємств;
- розвиток соціально орієнтованого підприємництва;
- сприяння підтримці розвитку малого та середнього підприємництва в районі.

4. ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- формування конкурентоспроможного та позитивного іміджу Роздільнянського району;
- формування якісного регіонального інвестиційного продукту на основі ресурсів територіальних громад;
- підвищення рівня інвестиційної привабливості району з метою збереження вкладених та залучення додаткових інвестиційних коштів у економіку району;
- пошук потенційних інвесторів з використанням різноманітних маркетингових інструментів та поширення інформації щодо інвестиційних можливостей району серед зацікавлених установ та організацій;
- сприяння ефективному використанню інвестиційного потенціалу територіальних громад району;
- надання сприяння місцевим товаровиробникам у просуванні продукції, товарів та послуг на нові ринки збуту.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ популяризація інвестиційного потенціалу територіальних громад району та актуалізація інвестиційних пропозицій у розрізі вільних земельних ділянок та незадіяних виробничих площ;
- ✓ мобілізація всіх існуючих ресурсів для залучення як вітчизняних, так і іноземних інвестицій в економіку району;
- ✓ сприяння організації офлайн та онлайн заходів (семінари, тренінги «круглі столи») для представників територіальних громад з питань щодо підвищення компетенцій у сфері інвестиційної діяльності;
- ✓ сприяння участі підприємств району у національних та міжнародних виставках, форумах, семінарах, презентаціях з інвестиційної діяльності;
- ✓ підтримка реалізації інвестиційних проєктів, спрямованих на розбудову інженерно-транспортної та туристичної інфраструктури, агропромислового комплексу, енергоефективності, впровадження сучасних технологій у виробничому комплексі;
- ✓ сприяння залученню представників бізнес-спільноти району до участі у тематичних заходах: інвестиційних форумах, виставках, бізнес-форумах тощо.

Очікувані результати:

- збільшення обсягів освоєння капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування.

5. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- раціональне та економне використання паливно-енергетичних ресурсів у всіх сферах життєдіяльності, зменшення загальних витрат на споживання паливно-енергетичних ресурсів;
- підвищення енергетичної ефективності будівель шляхом покрокової термомодернізації з дотриманням нормативних санітарно-гігієнічних вимог; впровадження енергозберігаючих технологій та підвищення енергоефективності в закладах та установах, що фінансуються з бюджетів усіх рівнів;
- розвиток мережі об'єктів енергетичної інфраструктури з відновлювальних джерел енергії;

- впровадження інформаційно-просвітницьких та організаційних заходів з енергоощадності серед населення, підвищення рівня свідомості мешканців, набуття нових знань і навичок з енергоощадності, як результат впровадження інформаційно-просвітницьких та організаційних заходів.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ розвиток енергетичної інфраструктури з відновлювальних джерел енергії;
- ✓ створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в енергетичний сектор;
- ✓ впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії;
- ✓ здійснення енергозберігаючих та енергоефективних проектів/заходів;
- ✓ впровадження заходів з ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях;
- ✓ проведення інформаційно-просвітницьких кампаній з популяризації заходів з енергозбереження.

Очікувані результати:

- впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії;
- зменшення фізичних обсягів споживання енергоносіїв на об'єктах житлово-комунального господарства, соціальної сфери та у побуті; зменшення втрат теплоти будівель і витрат на потреби опалення;
- підвищення рівня свідомості мешканців, набуття нових знань і навичок з енергоощадності як результат впровадження інформаційно-просвітницьких заходів;
- економне споживання енергоресурсів населенням за рахунок оплати за фактичним споживанням;
- забезпечення безперебійного енергопостачання споживачів району.

6. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СФЕРА

6.1. Демографічна ситуація, розвиток ринку праці

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- забезпечення надання шукачам роботи своєчасних та якісних послуг, спрямованих на прискорення їх працевлаштування;
- надання якісних та своєчасних послуг внутрішньо переміщеним особам та демобілізованим військовослужбовцям, які брали участь в АТО (ООС);
- організація професійного навчання, орієнтованого на задоволення поточних та перспективних потреб роботодавців, з максимальним використанням навчальної бази Одеського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості;
- заохочення роботодавців, які зберігають діючі та створюють нові робочі місця насамперед для громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці;
- нарощування обсягів професійного навчання безробітних за професіями, що передбачають в подальшому самозайнятість або підприємництво, особливо мешканців сільської місцевості.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць;

- ✓ підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення;
- ✓ сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці;
- ✓ сприяння зайнятості громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції та демобілізованих військовослужбовців-учасників антитерористичної операції.
- ✓ залучення безробітних громадян до участі у громадських та тимчасових роботах.

Очікувані результати:

- збільшення кількості населення, зайнятого економічною діяльністю;
- зменшення кількості безробітного населення;
- створення нових робочих місць.

6.2. Грошові доходи населення, заробітна палата

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2023-2024 роки:

- налагодження ефективної співпраці відповідних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади щодо здійснення контролю своєчасної і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплати праці, виконання роботодавцями умов колективних договорів та галузевих угод у частині оплати праці, недопущення необґрунтованого зменшення заробітної плати;
- проведення роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо недопустимості використання робочої сили з порушенням трудового законодавства;
- сприяння скороченню нелегальної зайнятості населення району, легалізації трудових відносин та зростання середнього рівня заробітної плати;
- посилення роботи щодо забезпечення додержання мінімальних гарантій з оплати праці та у сфері боротьби з тіньовою зайнятістю, проведення правової роз'яснювальної роботи.

Очікувані результати:

- зростання середньомісячної заробітної плати до 12 000,0 грн;
- недопущення виникнення заборгованості з виплати заробітної плати.

6.3. Соціальне забезпечення

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2023-2024 роки:

- забезпечення гарантованого рівня та якості життя, соціального захисту малозабезпечених, пільгових верств населення, учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщених осіб, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з інвалідністю;
- своєчасне призначення та виплата усіх видів державних соціальних допомог, компенсацій, субсидій та пільг;
- забезпечення санаторно-курортним лікуванням ветеранів війни та інвалідів;
- забезпечення осіб з обмеженими фізичними можливостями засобами протезування та засобами реабілітації;
- своєчасне надання цільової адресної допомоги малозабезпеченим верствам населення району та сім'ям, які опинилися у скрутних життєвих обставинах за рахунок місцевих бюджетів;
- своєчасне надання щомісячної допомоги сім'ям загиблих (померлих) військових;

- своєчасне надання щомісячної цільової адресної допомоги сім'ям загиблих (померлих) співробітників правоохоронних органів;
- своєчасне надання матеріальної допомоги на оздоровлення учасникам бойових дій в санаторіях та реабілітаційних установах;
- своєчасне надання цільової адресної допомоги ветеранам війни, які опинились у скрутних життєвих обставинах;
- своєчасне надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг;
- своєчасне призначення та виплата житлових субсидій та пільг;
- облаштування місць компактного розміщення внутрішньо-переміщених осіб та збільшення кількості таких місць;
- запобігання торгівлі людьми, підвищення ефективності виявлення осіб, які вчиняють такі злочини або сприяють їх вчиненню, а також захист прав осіб, постраждалих від торгівлі людьми, особливо дітей, та надання їм допомоги;
- соціальна підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Очікувані результати:

- надання цільової адресної допомоги малозабезпеченим верствам населення району та сім'ям, які опинилися у скрутних життєвих обставинах;
- посилення соціального захисту та медичного забезпечення ветеранів війни та праці, інвалідів та інших малозабезпечених верств населення;
- покращення якості життєдіяльності людей з обмеженими потребами, учасників АТО та інших.

6.4. Житлово-комунальне господарство

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- ефективне функціонування підприємств житлово-комунального господарства та задоволення потреб населення району у якісних житлово-комунальних послугах;
- забезпечення населення якісною питною водою, встановлення систем доочищення питної води;
- ремонт та реконструкція централізованих систем питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах району; впровадження сучасних технологій та обладнання на об'єктах водопостачання та водовідведення;
- вдосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ реконструкція та ремонт систем водопостачання та водовідведення;
- ✓ будівництво артезіанських свердловин для питного водопостачання, ремонт та реконструкція водонапірних башт;
- ✓ вдосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами;
- ✓ паспортизація полігонів твердих побутових відходів,
- ✓ залучення громадськості до процесів реформування житлово-комунального господарства та контролю за наданням житлово-комунальних послуг, поширення практики створення ефективного власника житла – організацій співвласників багатоквартирних будинків ;
- ✓ проведення робіт з влаштування зовнішнього освітлення в населених пунктах району;
- ✓ капітальний ремонт водогону в с. Гаївка по вул. Пікула, №№2-164, №№1-151, вул. Колгоспна, №№26-32 Степанівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області;

- ✓ капітальний ремонт системи водопостачання та водовідведення в смт .Лиманське Роздільнянського району Одеської області.

Очікувані результати:

- покращення стану інженерних мереж у населених пунктах району;
- забезпечення населення якісною питною водою;
- підвищення якості надання житлово-комунальних послуг;
- впровадження енергозберігаючих технологій;
- зростання рівня оплати за житлово-комунальні послуги та, відповідно, зниження заборгованості за надані житлово-комунальні послуги.

7. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

7.1. Освіта

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2023-2024 роки:

- удосконалення мережі закладів дошкільної освіти різних типів для задоволення освітніх потреб громадян, у тому числі для дітей з особливими освітніми потребами;
- організація освітнього процесу у закладах дошкільної освіти, закладах загальної освіти, закладах позашкільної освіти району з урахуванням військового стану та епідемічної ситуації в районі та відповідно до рішень Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, з дотриманням рекомендацій Головного державного санітарного лікаря України;
- підвищення показника охоплення дітей віком від 3-х до 6-ти років дошкільною освітою;
- вжиття заходів щодо організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, забезпечення шкіл електронно-освітніми ресурсами, комп'ютерним та мультимедійним обладнанням, швидкісним зв'язком Інтернет;
- реалізація заходів Концепції "Нова українська школа" у закладах загальної середньої освіти;
- формування спроможної мережі закладів загальної середньої освіти, зокрема утворення опорних шкіл, покращення їх матеріально-технічного забезпечення;
- забезпечення рівного доступу усіх категорій учасників освітнього процесу до якісних та сучасних освітніх послуг;
- реалізація заходів, передбачених реформою шкільного харчування;
- продовження діджиталізації освітнього процесу закладів освіти району, використання новітніх інформаційних технологій, покращення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти;
- створення сучасних точок доступу щодо максимальної швидкості мережі Інтернет за допомогою бездротової мережі WI-FI;
- сприяння організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої, дошкільної освіти;
- удосконалення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів, підвищення якості надання послуг дітям з особливими освітніми потребами, їх психолого-педагогічної оцінки та супроводу;
- продовження роботи з національно-патріотичного виховання, розвитку та становлення активної громадської позиції учнівської молоді.
- покращення стану протипожежної безпеки в закладах освіти;
- здійснення заходів у всіх освітніх закладах району, направлених на створення безпечних умов перебування в закладах освіти дітей, педагогічного персоналу та працівників під час освітнього процесу в умовах воєнного стану;
- створення та функціонування в кожному навчальному закладі «Класів безпеки»;

- капітальний ремонт покрівлі НВК «ЗОШ I-III ступенів-дитячий садок» смт Велика Михайлівка;
- капітальний ремонт Яковлівського опорного закладу (вартість 23,5 млн.грн. - заходи з енергозбереження, ремонт харчоблоку, протипожежна безпека).

Очікувані результати:

- організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, забезпечення шкіл електронно-освітніми ресурсами, комп'ютерним та мультимедійним обладнанням, швидкісним зв'язком Інтернет;
- розширення мережі дошкільних навчальних закладів, збільшення чисельності дітей, охоплених дошкільною освітою;
- покращення якості дошкільної освіти та умов перебування дітей у закладах;
- реалізація концепції «Нова українська школа» для впровадження компетентнісного навчання у початковій школі за новим Державним стандартом початкової освіти та базової за новим Державним стандартом базової середньої освіти;
- формування спроможної мережі закладів загальної середньої освіти району відповідно до нових типів закладів загальної середньої освіти, зокрема утворення опорних шкіл;
- покращення матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти;
- реалізація заходів, передбачених реформою шкільного харчування;
- продовження цифровізації та діджиталізації освітніх процесів у закладах загальної середньої освіти;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей відповідно до їх задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних і фізичних особливостей, культурних потреб; формування у них моральних норм, набуття життєвого соціального досвіду.
- сприяння систематичній підготовці дітей та молоді з питань цивільного захисту, особистої безпеки, здорового способу життя та формування навичок самозахисту і рятування в умовах надзвичайної ситуації;
- безпечне перебування дітей з закладах освіти під час воєнного стану.

7.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2023-2024 роки:

- розв'язання проблем дитячої безпритульності і бездоглядності; запобігання сирітству, жорсткому поводженню з дітьми, насильству в сім'ї стосовно дітей;
- розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування;
- захист житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- проведення профілактичної роботи з сім'ями, що потрапили у складні життєві обставини, в яких проживають діти;
- розвиток національного усиновлення: створення іміджу та престижу усиновителів, батьків-вихователів прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, опікунів та піклувальників;
- влаштування дітей, які залишились без піклування батьків, до сімейних форм виховання;
- дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій;
- підвищення ефективності діяльності органів опіки та піклування щодо раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги;
- залучення громадських та інших організацій до діяльності з питань соціального захисту, соціальної підтримки та надання соціальних послуг дітям, зокрема, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування.

Очікувані результати:

- попередження соціального сирітства шляхом здійснення раннього виявлення дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- зменшення кількості сімей, що опинилися у складних життєвих обставинах, а саме: сімей, які ухиляються від виконання батьківських обов'язків; сімей, діти з яких перебувають в інтернатних закладах, будинках дитини та центрах соціально-психологічної реабілітації;
- збільшення кількості дітей, що повернені до біологічних родин та влаштовані в сім'ї громадян;
- створення дитячих будинків сімейного типу, патронатних сімей та прийомних сімей.

7.3. Охорона здоров'я

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2023-2024 роки:

- проведення просвітницької роботи по стриманню розповсюдження гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2;
- забезпечення функціонування в районі ефективної системи надання медичної допомоги в умовах пандемії;
- проведення висвітлення та заохочення до вакцинації населення проти гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2;
- забезпечення киснем ліжкового фонду в лікарнях району;
- подальше впровадження в районі доступної вертикально-інтегрованої трирівневої системи надання медичної допомоги, будівництво та відкриття АСМ;
- збільшення доступності та наближення медичних послуг до споживачів;
- збільшення кількості укладених контрактів із НСЗУ за пріоритетними напрямками;
- зниження захворюваності на інфекційні захворювання;
- підвищення рівня обізнаності населення щодо профілактики інфекційних захворювань, у тому числі туберкульозу, ВІЛ-інфікування, вірусних гепатитів;
- підвищення рівня охоплення населення плановою імунопрофілактикою;
- подальший розвиток та удосконалення надання первинної медико-санітарної допомоги населенню району;
- посилення контролю за ситуацією по захворюваності населення туберкульозом, ВІЛ-інфекцією;
- удосконалення організації та забезпечення медичної допомоги матерям та дітям;
- забезпечення профілактики та лікування всіх верств населення;
- удосконалення та зміцнення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я;
- капітальний ремонт (без втручання в несучі конструкції) частини приміщень 3-го поверху головного корпусу (літ.А) КНП «Роздільнянська БПЛ Роздільнянської міської ради» з переплануванням та технічним переоснащенням під неврологічне відділення та лабораторію за адресою: Одеська обл., Роздільнянський р-н., м. Роздільна, вул. Європейська, 1;
- капітальний ремонт нежитлової будівлі амбулаторії загальної практики сімейної медицини в смт. Лиманське, за адресою: Одеська область, Роздільнянський район, смт.Лиманське, вул.Лиманна, буд.15;
- завершення робіт по об'єкту незавершеного будівництва «Амбулаторії загальної практики-сімейної медицини по вул Центральна 63, с.Йосипівка»;
- завершення робіт по об'єкту незавершеного будівництва «Амбулаторія Велико-Михайлівського центру загальної практики сімейної медицини по вул. Димитрова,18а в с. Першотравневе»

Очікувані результати:

- стримання розповсюдження в районі гострої респіраторної хвороби COVID-19;
- максимальна вакцинація населення проти гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2;
- максимальне забезпечення киснем ліжкового фонду лікарень району;
- збільшення кількості договорів з НСЗУ;
- забезпечення якісної і доступної медичної допомоги;
- зменшення показників захворюваності населення;
- зниження показника загальної смертності на 1000 чол. населення.

7.4. Культура та розвиток туристичної галузі

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- захист і збереження та популяризація культурної спадщини району;
- забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя району;
- оптимізація організаційних та фінансово-економічних умов діяльності закладів культури і мистецтва щодо задоволення суспільних потреб в інтелектуальному, духовному продукті, в культурних та інформаційних послугах;
- популяризація культурних надбань та духовних цінностей шляхом проведення культурно-мистецьких акцій, масових просвітницьких заходів;
- збереження та розвиток існуючої мережі закладів та установ культури;
- відродження української та інших національних культур, мов, збереження культурних традицій краю;
- забезпечення прав національних меншин та гармонізація міжетнічних та міжконфесійних відносин;
- створення умов для розвитку самодіяльності, народної творчості;
- естетичне та духовне виховання дітей і юнацтва, підтримка обдарованої молоді у галузі літератури, театрального, образотворчого мистецтва, хореографії, народного мистецтва;
- підтримка народних і аматорських художніх колективів;
- впровадження сучасних інформаційних продуктів та технологій в сфері культури;
- покращення позицій району на туристичній арені області.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ проведення ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культури, здійснення заходів щодо розвитку музейної справи, проведення культурно-мистецьких та представницьких заходів, спрямованих на збереження та популяризацію елементів нематеріальної культурної спадщини, збереження культурних традицій та збереження національних обрядів;
- ✓ забезпечення проведення інформаційно-просвітницьких та культурно-мистецьких заходів, спрямованих на збереження розвитку української культури та культур етнічних спільнот, гармонійного поєднання інтересів української нації, корінних народів і національних меншин, зокрема: фестивалів дитячої народної творчості, аматорського хореографічного мистецтва, сімейної народної творчості, фестивалів-конкурсів, фестивалю української книги;
- ✓ участь кращих виконавців та колективів навчальних закладів культури і мистецтва у всеукраїнських та міжнародних конкурсах і фестивалях;
- ✓ проведення конкурсів, оглядів, фестивалів юних талантів;
- ✓ забезпечення розвитку бібліотечної справи району;

- ✓ розбудова туристичної інфраструктури, популяризація туристичного продукту району через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність;
- ✓ капітальний ремонт з облаштуванням зони відпочинку та благоустроєм скверу по вул. 1-го Травня у м. Роздільна;
- ✓ капітальний ремонт з благоустрою пішохідної зони та зелених насаджень в м. Роздільна по вул. Європейська, 1;
- ✓ реконструкція кінотеатру «Ювілейний» під культурно-розважальний центр за адресою: Одеська область, Роздільнянський район, м. Роздільна, вул. 1-го Травня, 1Б.

Очікувані результати:

- підвищення якості та ефективності надання культурних послуг населенню;
- належне функціонування закладів культури і мистецтва району, покращення їх матеріально-технічного стану;
- проведення заходів, спрямованих на розвиток та функціонування української мови, популяризацію української літератури, українського кіномистецтва,
- проведення різноманітних інформаційно-просвітницьких та мистецьких заходів;
- збереження та охорона культурної спадщини;
- поповнення бібліотечних фондів виданнями українською мовою, світової літератури, в т.ч. іноземними мовами;
- розвиток краєзнавчо-пізнавального та сільського туризму.

7.5. Фізична культура і спорт

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- розбудова спортивної інфраструктури в районі;
- організація та проведення спортивних заходів в умовах пандемії з дотриманням протиепідемічних заходів;
- збільшення кількості населення, залученого до занять фізичною культурою та спортом;
- сприяння участі громад району в обласних та загальнодержавних програмах та проєктах розвитку фізичної культури та спорту; підтримка спортсменів району;
- підтримка розвитку пріоритетних видів спорту;
- підвищення авторитету району на обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ завершення робіт та введення в експлуатацію об'єктів спортивної інфраструктури, реалізація яких була розпочата протягом минулих років;
- ✓ популяризація здорового способу життя та створення належних умов для занять фізичною культурою і спортом серед широких верств населення;
- ✓ забезпечення участі спортсменів і збірних команд району у обласних та всеукраїнських комплексних спортивних заходах;
- ✓ залучення більшої кількості мешканців району до активних занять фізичною культурою та спортом;
- ✓ продовження реалізації соціального проєкту «Активні парки - локації здорової України»;
- ✓ будівництво спортивної зали в Кошарській ЗОШ I-III ступенів в с.Кошари, вул.Центральна,44;
- ✓ капітальний ремонт стадіону смт. Велика Михайлівка;
- ✓ завершення робіт з будівництва спортивного майданчика в Захарівському опорному закладі;
- ✓ реконструкція спортивного майданчику КЗ «Єреміївський НВК ЗОШ I-III ступенів – заклад дошкільної освіти»;

- ✓ будівництво спортивного майданчику КЗ «Бущинівський НВК ЗОШ I-III ступенів-заклад дошкільної освіти»;
- ✓ реконструкція багатофункціональної спортивної площадки КЗ «Роздільнянська ЗОШ I-III ступенів №2»;
- ✓ капітальний ремонт стадіону за адресою: м. Роздільна, провулок Спортивний.

Очікувані результати:

- охоплення фізкультурно-оздоровчою та спортивно-масовою роботою широких верств населення району;
- створення сучасних спортивних споруд;
- проведення районних, місцевих змагань з різних видів спорту;
- забезпечення належної підготовки команд і спортсменів району до участі в чемпіонатах області, всеукраїнських змаганнях та інших спортивних заходах;
- розвиток дитячо-юнацького спорту, сприяння діяльності мережі філій дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

7.6. Розвиток громадянського суспільства

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- забезпечення впровадження ефективних процедур участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення;
- створення сприятливих умов для формування та інституційного розвитку інститутів громадянського суспільства;
- стимулювання активної співпраці інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади та місцевого самоврядування району на засадах партнерства щодо актуалізації та вирішення суспільно важливих проблем.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ забезпечення регулярного і всебічного зворотного зв'язку між громадськістю та владою;
- ✓ проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики;
- ✓ сприяння суспільно-корисній діяльності громадських та благодійних організацій, які надають соціальні послуги та реалізують соціальні проекти;
- ✓ участь у навчально-методичних семінарах та тренінгах для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та представників інститутів громадянського суспільства щодо механізмів та кращих практик участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення;
- ✓ створення сприятливих умов для реалізації громадянами права на об'єднання, підвищення рівня залучення громадян до діяльності інститутів громадянського суспільства;
- ✓ сприяння розвитку волонтерської діяльності.

Очікувані результати:

- продовження використання різних інструментів громадської участі та взаємодії з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, що відповідають демократичним стандартам: публічні консультації, загальні збори (конференції) жителів за місцем проживання, місцеві ініціативи, громадські слухання, звернення, у тому числі електронні петиції, громадський бюджет, громадська експертиза, діяльність консультативно-дорадчих органів та інші;

- підвищення активності інститутів громадянського суспільства району, підтримка позитивного іміджу активних громадських об'єднань, мотивація інститутів громадянського суспільства до активної співпраці з органами публічної влади на засадах партнерства;
- залучення громадськості до формування та реалізації державної, регіональної політики, вирішення питань місцевого значення;
- поширення позитивного досвіду та впровадження новітніх форм і методів співпраці органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства, зокрема, протидії корупції та протидії інформаційній агресії;
- підвищення потенціалу представників інститутів громадянського суспільства, зокрема, формування знань і умінь щодо новітніх форм і методів співпраці з органами публічної влади;
- наявність на офіційному сайті районної державної адміністрації усієї відкритої інформації про її діяльність;
- зростання рівня прозорості та відкритості діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

8. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- забезпечення екологічної безпеки шляхом зниження рівня забруднення навколишнього середовища, охорона, збереження і розвиток природно-заповідного фонду,
- зменшення обсягів відходів з метою запобігання негативного впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;
- розроблення та затвердження схем санітарної очистки населених пунктів територіальними громадами.
- забезпечення достатнього рівня безпеки населення, територій району та ефективних дій щодо запобігання й реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.
- будівництво та капітальний ремонт каналізаційних очисних споруд
- вжиття заходів щодо вивезення залишків непридатних та заборонених для використання хімічних засобів захисту рослин;
- захист населення від підтоплення.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

Для суб'єктів господарювання:

- ✓ впровадження нових сучасних технологій на виробництві;
- ✓ виконання підприємствами заходів щодо скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин;
- ✓ використання альтернативних видів палива.

Для органів влади та місцевого самоврядування:

- ✓ проведення комплексу заходів щодо охорони, збереження і розвитку природно-заповідного фонду та формування екологічної мережі;
- ✓ реконструкція та/або облаштування полігонів і звалищ відповідно до екологічних вимог, рекультивация земельних ділянок, на яких розміщуються полігони і звалища;
- ✓ розроблення та затвердження схем санітарної очистки населених пунктів територіальними громадами.
- ✓ заходи з впровадження нових технологій поводження з твердими побутовими відходами;

- ✓ забезпечення захисту населення, навколишнього природного середовища, об'єктів і населених пунктів від пожеж;
- ✓ забезпечення захисту населення від наслідків природних і техногенних аварій та катастроф.
- ✓ забезпечення екологічно безпечного знешкодження відходів непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин та тари, в якій вони зберігаються;
- ✓ коригування ПКД та проведення капітального ремонту дренажних насосних станцій с.Кучурган та смт.Лиманське;
- ✓ капітальний ремонт каналізаційних очисних споруд смт Велика Михайлівка;
- ✓ відновлення гідрологічного режиму ставка та капітальний ремонт греблі в с. Затишшя.

Очікувані результати:

- зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- утилізація твердих побутових відходів, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ;
- протипожежна безпека;
- захист від підтоплення населених пунктів Роздільнянського району;
- остаточне вивезення непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин і, як наслідок, зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище.

9. МОБІЛІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВКА, ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ, ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЙ РАЙОНУ ДО ОБОРОНИ ТА ПІДТРИМКА АРМІЇ

Пріоритетні напрямки на 2023-2024 роки:

- створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення;
- здійснення заходів оповіщення, збору та поставки мобілізаційних ресурсів до військових частин Збройних Сил України, інших військових формувань у разі проведення мобілізації, а також під час перевезення військовозобов'язаних на навчальні збори;
- забезпечення належного матеріально-технічного оснащення обладнанням, іншими товаро-матеріальними цінностями, предметами захисту, устаткуванням запасного пункту управління територіальних громад та райдержадміністрації з метою його ефективного використання за призначенням в умовах особового періоду, правового режиму воєнного або надзвичайного стану;
- забезпечення виконання комплексу організаційних і практичних заходів, спрямованих на підготовку території району до оборони;
- створення матеріального резерву для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- поліпшення стану пожежної та техногенної безпеки населених пунктів на території району.

Ключові кроки на 2023-2024 роки:

- ✓ проведення превентивної роботи на підприємствах, установах, організаціях району щодо попередження можливості виникнення надзвичайних ситуацій та їхніх дій при цьому;
- ✓ підвищення ефективності функціонування сил цивільного захисту та системи моніторингу, прогнозування і запобігання надзвичайним ситуаціям шляхом проведення навчальних методичних зборів, семінарів тощо;

- ✓ здійснення постійного контролю за станом техногенної безпеки на промислових об'єктах області, радіаційного та хімічного контролю навколишнього природного середовища та забезпечення належного матеріально-технічного забезпечення служб спостереження;
- ✓ забезпечення виконання комплексу організаційних і практичних заходів, спрямованих на виконання завдань з територіальної оборони в районі;
- ✓ здійснення комплексу профілактичних заходів моніторингу, проведення навчань з попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій на об'єктах громад та формування матеріальних запасів для проведення таких заходів;
- ✓ здійснення комплексу заходів для створення матеріального резерву для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- ✓ забезпечення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту;
- ✓ створення, використання, утримання та реконструкція фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням потреб населення та осіб з інвалідністю, інших маломобільних груп населення.

Очікувані результати:

- забезпечення виконання заходів, спрямованих на оборону держави в умовах особливого періоду, правового режиму воєнного чи надзвичайного стану;
- підвищення рівня матеріально-технічного та соціально-побутового забезпечення військових частин Збройних Сил України, інших військових формувань, які дислокуються на території району;
- забезпечення належного стану пожежної та техногенної безпеки населених пунктів району;
- захист населення і територій від надзвичайних ситуацій;
- створення, накопичення, збереження регіонального та місцевих матеріальних резервів для здійснення заходів, спрямованих на запобігання і ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій та надання термінової допомоги постраждалому населенню, забезпечення організації заходів реагування на надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціального та воєнного характеру;
- збільшення фонду захисних споруд цивільного захисту населення.

Досягнення основної мети Програми соціально-економічного та культурного розвитку Роздільнянського району на 2023-2024 роки відбуватиметься шляхом виконання заходів Програми соціально-економічного та культурного розвитку Роздільнянського району паралельно із виконанням заходів та інвестиційних проєктів, передбачених програмними та стратегічними документами територіальних громад, які мають важливе значення як для їх розвитку, так і для розвитку району.

При обмеженості фінансових ресурсів регіону протягом 2023-2024 років відбуватиметься чітке окреслення пріоритетів розподілу ресурсів та концентрація їх на тих напрямках, що можуть забезпечити результат у найближчі терміни та матимуть комплексний вплив на розвиток всіх галузей та територій району.